

RISTO JUSSILA

Vertailussa 17 lahnakatiskaa Yksi ylitse muiden

Tässä vertailussa nielutaan pehmeäverkkoin katiska pyydysti mähtävän lahnaaaliin ja osoittautui erinomaiseksi kutulahnan pyydykseksi.

►► Taulukossa on lahnaaaliin 11 katiskan osalta. Vertailussa oli kaikkiaan 17 katiskaa ja kuuteen muuhun katiskaan, joita olivat Lokka 13 mm, Weke Viistähti, Weke Pikkujätti, Weke Etewä, Sompio 16 ja Apaja Saalistaja, meni muutamia satoja grammoja pikkulahnaa tai ei mitään.

Katiskavertailussa parhaiten ahventa pyytäneet katiskat esiteltiin Erässä 9/2010 ja parhaiten haukea pyytäneet katiskat Erässä 11/2010.

■ Katsiska on kutuaikana hyvä lahnanpyydys, vaikka ei pärjää hyvälle lahnarysälle. Rysistä oli juttua jo edellisessä numerossa (5–2011), mutta rysäpyynti suurine lahna-lasteineen ei taida kiinnostaa kaikkia pyytäjiä.

Kutuaajan jälkeen suuren lahnan kalastajan on paras unohtaa katsiska ja siirtyä verkkoihin, jos savulahnat vielä maistuvat.

Tässä vertailussa lahna-katiskoiden paremmuus ratkaistiin pelkästään kutupyynnin perusteella. Luotettavuudessa on silloin ongelmansa, koska kutulahnat liikkuvat ryhmissä ja sattumalla voi olla niin suuri vaikutus lopputulokseen, ettei saalis ehkä ratkaisevasti riipukaan pyydystä.

Vertailuun lähdeittiin siksi ajatuksella, ettei parhaan lahna-katiskan titteliä päästä ehkä jakamaan. Mutta kokeilla tietysti voi ja niinpä kaikilla 17 katiskalla pyydettiin lahnaa kutuaikana hyväksi tiedetystä kutulahdesta runsaan viikon ajan. Katiskoiden paikkoja vaihdettiin joka kerta.

Alle 0,5 kg painoiset lahnat kirjattiin ylös pelkkänä painona, 0,5–1,0 kg lahnat laskettiin kappaleittain, samoin kilosta kahteen kiloon painaneet lahnat. Suurimmat painoivat 1,7–1,9 kg, sen järeämpiä ei saatu.

Kokemiskertoja kertyi kuusi ja saalis jakautui taulukon mukaisesti. Muihin kuin luettelossa oleviin katiskoihin meni muutamia satoja grammoja pikkulahnaa tai ei mitään.

Rampon jättipotti

Pyytävydeltään muita paremmaksi osoittautui tällä menetelmällä ainoastaan Kivinkankaan Rampo, joka vetäisi mahtavan potin isompia ja pienempiä lahnoja.

Saalis määrän lisäksi Rampo erosi muista siinä, että siinä oli jokaisella kuudella kokemiskerralla aina vähän lahnaa. Saaliista pääosa tuli yh-

▲ Jos Rampoon osuu paljon lahnaa, katiskan rakenteen hakaset ovat lujilla.

▼ Kätevässä on yksi sisänielu, joka on tehty pehmeästä verkosta.

dellä kokemiskerralla, mutta vain kerran katiskassa oli pelkkää pikkulahnaa ja neljällä kokemiskerralla ainakin muutamia isompia.

Muilla katiskoilla isommat lahnat tulivat yhdellä tai kahdella kokemiskerralla rautalankakatiskaa

lukuun ottamatta.

Näillä perusteilla Rampo ansaitti tulla nimetyksi lahnasarjan voittajaksi. Sen sijaan muiden katiskoien osalta erot saaliissa olivat sen verran vähäisiä kututilanne huomioon ottaen, ettei Hyvä ostos -lei-

maa annettu millekään.

Aita ja pehmeä nielu

Täysin sattumanvaraisena muiden kärkipään katiskoiden saalista ei silti voi pitää. Neljästä eniten lahnoja pyytäneestä mallista vain perinteinen rautalankakatiska oli täysin metalliverkkoinen.

Ramossa ja Lokassa verkko on polyeteenimuovia. Lisäksi Kätevässä sisänielu on pehmeää, kangasmaista verkkoa. Aiempien vuosien pitkäaikainen kokemus lahnanpyynnistä kudoilta on kertonut samaa viestiä: kutulahna menee hyvin verkkokatiskaan kuten rysäänkin.

Kärkipään katiskoiden toisena yhteispiirteensä oli aita. Ahvenen- ja hauennyynnissä katiskan aidalla

Kalat poistetaan Lokka-katiskoista vetoketjullisen luukun kautta.

ei näytä olevan merkitystä, mutta lahnan pyynnissä on. Kuudesta eniten lahnoja pyytäneestä katiskasta peräti neljässä oli aita. Rysässä pitkä aita lisää ratkaisevasti lahna-saalista.

Ramossa erona muihin oli vielä se, että koko katiskan nieluksi kaartuva etuosa on vaaleanvihreää, erittäin ohutta ja pehmeää verkkoa. Tämä seittimäinen verkko myötä hieman kalan osumasta ja näyttää olevan kutulahnan pyynnissä hyvä ratkaisu nielumateriaaliksi.

Nielua voi Ramossa säätää kiristämällä nielulankoja katiskan päältä pikasäätönä.

Rampon huonona puolena on aita, joka ei pysy hakasilla kunnolla paikoillaan. Jos aita on huonosti tai liian syväällä, saalista ei ehkä tule. Vertailussa aita laitettiin optimiasentoon kiristämällä se paikoilleen neljästä kohdasta nippu-

Jos lahnaa on vesistöissä runsaasti, kudulta sitä on helppo ja myös tarpeellista poistaa.

Katiskamalli	<0,5 kg kg	<1kg kpl	<2kg kpl
Rampo	7,0	17	5
Weke Kätevä	0,8	4	3
Perinteinen rautalanka	1,4	5	2
Lokka 18 mm	0,7	2	2
Sompio 24	0,5	2	1
Syvänen	0,5	3	–
Weke Äm-Ämmä	0,5	2	–
Sompio 16	0,6	1	–
Isoteho	–	1	–
Ufo	–	1	–
Apaja Mutterikatiska	0,8	–	–

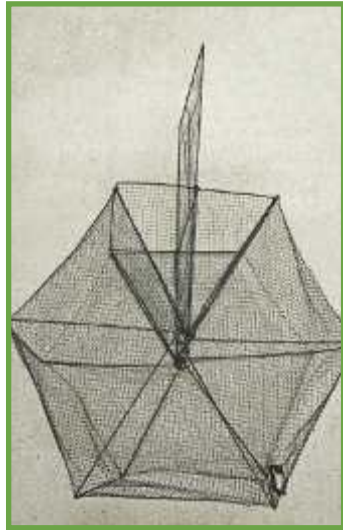
siteillä.

Huom: Perinnemalleja edusti kaksi sinkitystä metalliverkosta tehtyä aidallista katiskaa, joista toisessa oli perinteinen nielu ja toisessa sen lisäksi toisessa poskessa sisäpesä sisänielun takana. Näistä oli kerrallaan vain toinen pyynnissä. Kuvallisessa esittelyssä on sisäpesällinen malli.

Pese lahnanmäti asusteista

■ Kun mätilahnoja saalistanut pyydys nostetaan, kaloista roiskuu ruskehtavaa mätiä ympärinsä. Lahnanmäti on kuin liimaa ja tarttuu todella sitkeästi vaatteisiin ja veneeseen, ellei sitä pestä vedellä pois rantaan tultaessa.

Helpoimmalla pääsee, kun pukeutuu pyydyskalastajan haalariin, josta roiskeet on kätevä huuhdella heti venerannassa.

▲ Aita menee Mutterikatiskassa liian lähelle nielua ja haittaa kalojen pääsyä sisään.

▼ Avattuna Isoteho taittuu täysin tasaiseksi.

Milloin lahna kutee?

■ Lahnat voivat vesistökohtaisesti kutea yhdessä jaksossa. Mutta, jos sää kuden päästyä alkuun kylmenee rajusti, kutu todennäköisesti keskeytyy ja jatkuu kelien jälleen lämmettyä.

Joissakin vesistöissä lahnat kutevat kahdessa tai kolmessa jaksossa, joista on vaikea päästä perille muutoin kuin pitämällä pyydyskutupaikalla toukokuun puolivälistä juhannukseen saakka. Keski-Suomen korkeudella kutu ajoittuu yleensä toukokuun loppupuolelle tai kesäkuun alkuun.

Kutupaikoista pääsee parhaiten jyvälle kyselemällä niistä vesistön hyvin tuntevilta pyytäjiltä. Kutulahden voi paikallistaa myös niin, että kun lahnan kutuaika on selvillä, pyytäjä kiertele veneellä sopivan näköisissä lahdissa katsellen, mihin muut pyytäjät virittelevät rysiään, verkkojaan tai katiskoitaan.

Lahna kutee yleensä laajaan ja matalaan lahteen, jossa on vesikasvillisuutta. Kutulahti on useimmiten järven pohjoisen puoleisilla rannoilla, joita aurinko lämmittää etelärantoja paremmin. Jos pohjoisrannoilla ei ole lahtia, kutupaikka voi sijaita myös tavallisilla rannoilla vesikasvillisuuden ääressä.

Koiraslahnat ilmestyvät kutulahden matalaan ennen naaraita valtaamaan reviierejä. Kun kutu alkaa olla lähellä, tyyneenä iltapäivänä ja iltana erottaa rantamatalasta koiraiden selkävanoja. Kun kutu on päällä ja vesistöissä on isoa lahnaa, kutulahdessa alle metrin vedessä käy ajoittain melkoinen loiske myös keskellä päivää. Sitä on hauska seurata, vaikka ei pyytäisikään lahnoja.

Lahnakatiskat

Rampo

Hinta: 27,90 €

Paino: 2,4 kg

Verkko: Mustaa polyeteenihavasta, etuosa vihreää polyeteenihavasta

Silmä: Neliö 17–21 mm, etuosa neliö 10 mm

Mitat: 80 x 65 cm, korkeus 50 cm, aita 33 cm

Nielun leveys: 10–90 mm

Yleistä: Kokoon taittuva, pysyy kassassa hakasilla. Nielu kiinni yhdellä langalla takaseinässä, sekä pystylangoilla, joiden pikasäätö katiskan päältä. Nielun säätö epämääräinen, mutta pelaa lahalle. Aidan ja etuposken väli ohuimmillaan 6 cm. Kalat poistetaan avaamalla pohja. Sisältää syöttipussin.

Kiitämme:

+ lahnaasaalista

+ keveyttä ja käsiteltävyyttä

+ sopuhintaa

+ ruostumattomuutta

Moitimme:

– heiluvaa aitaa

– hakasten pitävyyttä lahnalastissa

Erän suositus: Rampo on kevyt ja edullinen verkkokatiska, joka

pyytää mahtavasti lahnaa kuldulta.

Testivoittaja

Weke Kätewä

Hinta: 114 €

Paino: 4,4 kg

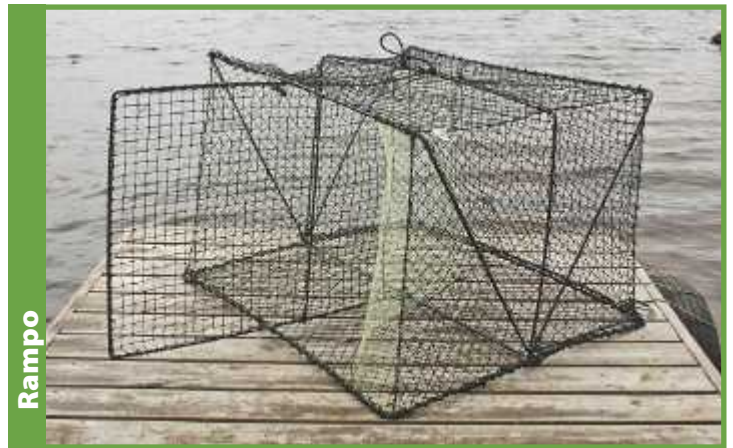
Verkko: Kannot vihreää muovielelementtiä, kyljet vihreäksi maalattua metalliverkkoa

Silmä: Kannot neliö 16 mm, sivuverkko neliö 11–13 mm

Mitat: 100 x 80 cm, korkeus 40 cm

Nielun leveys: Ulkonielu 75 mm, sisänielu 30–60 mm

Yleistä: Kannot harvasilmäistä muovielelementtiä, jossa paksuhko "lanka". Elementin ansiosta ei teräviä reunoja. Katiskan pohjalla yksi sisänielu, jonka kehikko 16 x 20 cm. Nielu mustaa kangasmaista verkkoa, kiinni alareunasta kolmella narulla, yläreunasta yhdellä. Hyvä kalanpoistoluuku, nielunsulkulaite. Erittäin tukeva rakenne, mutta sisältä pimeähkö. Testin jälkeen valmistaja on uudistanut katiskan sisänielun perusteellisesti.

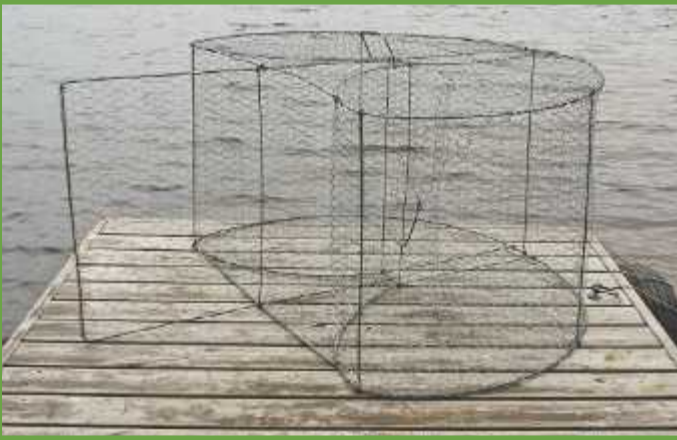

Rampo

Weke Kätewä

Perint. rautalankakatiska

Kiitämme:

+ jämähkyyttä ja pitkäikäisyyttä
+ nielunsulkulaitetta

Moitimme:

- prototyypissä ei vielä ole sisänie-
lun säätöä
- pimeyttä

Erän suositus: Kätewä on toimiva
ja kestävä katiska lahnan kutu-
pyyntiin.

**Perinteinen
rautalankakatiska**

Hinta: 50 €

Paino: 2,6 kg

Verkko: Sinkitty metalliverkko

Silmä: Hunajakkeno 19 x 28 mm

Mitat: 108 x 72 cm, korkeus 50 cm,
aita 40 cm

Nielun leveys: Ulkonielu 80 mm,
sisäpesän nielu 40–80 mm

Yleistä: Mallista riippumatta yleensä kevyehkö. Kuvassa olevassa versiossa on yleistynyt sisäpesä. Yksinieluisen parhaana puolena nielun säädettävyys esim. iso-

Lokka 18 mm

ja haukia vastaavaksi. Ohuehko sinkitty rautalanka ruostuu turhan helposti, jos säilytetään tavasalla.

Kiitämme:

+ keveyttä
+ nielujen säädettävyyttä

Moitimme:

- suurta alttiutta korroosiolle

Erän suositus: Perinteinen rautalankakatiska on toimiva lahnan kutupyynnissä, kun nielu säädetään suureksi.

Lokka 18 mm

Hinta: 38 €

Paino: 3 kg

Verkko: Vihreä polyeteenihavas

Silmä: 17–19 mm

Mitat: 100 x 70 cm, korkeus 50 cm

Nielun leveys: Ulkonielu 70 mm,
sisänielu 35 mm

Yleistä: Runko tukevaa muovipinnoitettua metallilankaa. Kevyt ja kokoon taittuva, pysyy koossa hakasilla. Nieluja ei voi säätää ja niissä on hapsottavia päitä. Turhan kapea sisänielu korosti lahnanpyynnissä hapsujen haittaa.

Kalanpoistoaukossa vetoketju.
Sisältää syöttipussin.

Kiitämme:

+ kokoon taittuvuutta ja keveyttä
+ ruostumattomuutta

Moitimme:

– nielujen hapsuja

Erän suositus: Lokka 18 mm on toimiva ja melko edullinen katiska lahnanpyyntiin.

Muut katiskat

Weke Etewä

Hinta: 125 €

Paino: 4,9 kg

Verkko: Kannot vihreää muovielementtiä, kyljet vihreäksi maalattua metalliverkkoa

Silmä: Kannot neliö 16 mm, sivuverkko neliö 11–13 mm

Mitat: 120 x 80 cm, korkeus 50 cm

Nielun leveys: Ulkonielu 75 mm, sisänielu 30–60 mm

Yleistä: Ks. Weke Kätewä.

Erän suositus: Weke Etewä toimii lahnanpyynnissä periaatteessa kuten pienempi Weke Kätewä.

Ufo

Hinta: 27,50 €

Paino: 1,6 kg

Verkko: Punainen polyeteenihavas

Silmä: Neliö 11–13 mm

Mitat: 95 x 50 cm, korkeus 50 cm

Nielun leveys: 10–25 mm

Yleistä: Kevyt ja kokoon painuva, putkimallinen pikkukatiska, jossa rysämäinen pystynielu molemmissa päissä pääverkkoa ohuemmasta ja tiheimmästä vihreästä verkosta. Nieluissa lanlakiinnitys toisiinsa. Kalanpoistoaukossa vetoketju. Sisältää syöttipussin ja kohonarun.

Erän suositus: Ufo on mainio pyydys mateen kalastukseen kuldulta, mutta ei parhaimmillaan ahvenen, hauen ja lahnan pyynnissä.

Isoteho

Hinta: 39,50 €

Paino: 2,75 kg

Verkko: Punainen polyeteenihavas

Silmä: Neliö 11–13 mm

Mitat: 120 x 70 cm, korkeus 50 cm

Nielun leveys: Ulkonielu 80 mm, sisänielu 40–70 mm

Yleistä: Avautuu kassimaisesti täy-

sin levyksi, pysyy koossa hakasilla. Nieluissa ei säätöjä, mutta muoviverkon hapsottavia päitä. Sisältää syöttipussin. Kevyt ja kätevä käsiteltävä maissa ja vesillä. Tiheä silmä ja langan vahvuus aiheuttaa lievää pimeyttä. Väri haalistui vihertäväksi.

Erän suositus: Isoteho on toiminut aiemmin lahnan- ja hauen kutupyynnissä sekä kohtalaisesti ahvenen kutupyynnissä. Tällä kerta saalis jäi vähiin.

Apaja Mutterikatiska

Hinta: 19,90 €

Paino: 1,4 kg

Verkko: Musta polyeteenihavas

Silmä: 12–14 mm

Mitat: 100 x 88 cm, korkeus 50 cm, aita 60 cm

Nielun leveys: 60–80 mm

Yleistä: Kokoon taittuva, pysyy koossa hakasilla. Kalanpoistoluukkuna vetoketju, joka repesi. Vähän saaliin syynä melko varmasti aita, joka menee aivan liian lähelle (1–2 cm päähän) nielua.

Erän suositus: Mutterikatiska kaippaa vielä jatkokehittelyä.

Kysy lähintä myyjää

Apaja Mutterikatiska:

Isoteho: Kivikangas Oy,
(06) 781 2900

Lokka: Kivikangas Oy,
(06) 781 2900

Perinteinen rautalanka:

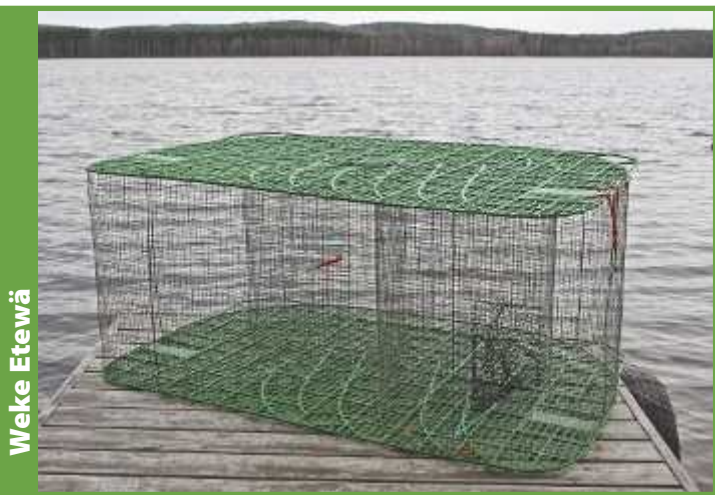
Rampo: Kivikangas Oy,
(06) 781 2900

Sompio:

Syvänen:

Ufo: Kivikangas Oy,
(06) 781 2900

Weke:

Weke Etewä

Isoteho

Ufo

Apaja Mutterikatiska